

DEINSTRUMENTĀLIZĀCIJA (DI)

Process, kas paredz palielināt kvalitatīvu institucionāli aprūpei alternatīvu sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu klāstu un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu pieejamību, tai skaitā izveidojot un attīstot sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu infrastruktūru cilvēkiem ar invaliditāti un bērniem, un nodrošinot viņu neatkarīgu dzīvi un iekļaušanos sabiedrībā

MĒRĶA GRUPAS/ ATBALSTA MĒRĶIS

1. Pilngadīgi cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem (GRT) un 1./2. invaliditātes grupu

Lai cilvēki ar GRT var saņemt sabiedrībā balstītus sociālos pakalpojumus savā pašvaldībā, iekļauties sabiedrībā un būt nodarbināti atbilstoši savām spējām

2. Ārpusģimenes aprūpē esošie bērni un jaunieši līdz 17 gadu vecumam

Lai bez vecāku gādības palikušie bērni, kas dzīvo institūcijās, varētu saņemt ģimeniskai videi pietuvinātus pakalpojumus

3. Bērni ar funkcionālajiem traucējumiem (FT) un viņu likumiskie pārstāvji

Lai bērni ar invaliditāti var saņemt sabiedrībā balstītus pakalpojumus un sociālo rehabilitāciju savā pašvaldībā un bērnu vecāki var doties uz darbu

Sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi: aprūpe mājās, dienas aprūpes centrs, specializētās darbnīcas, grupu dzīvokļi, īslaicīgas sociālās aprūpes pakalpojums jeb "atelpas brīža" pakalpojums, speciālistu konsultācijas un individuālais atbalsts, atbalsta grupas un grupu nodarbības

DI PROGRAMMAS FINANSĒJUMS:

9.2.2.1. SAM- DI Eiropas Sociālais fonds (ESF) (42 242 298 EUR)

Tiek īstenoti 5 plānošanas reģionu projekti

9.3.1.1. SAM- Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF) (44 441 978 EUR)

Tiek īstenotas 2.atlases kārtas: 1.kārta- 8 lielās pilsētās 2.kārta- 65 pašvaldības

9.2.2.3. SAM- DI ESF (NVO) (4 966 963 EUR)

GALVENIE DI RĀDĪTĀJI, KAS IZPILDĀMI LĪDZ 2023.GADAM:

- Izvērtētas 2 100 cilvēku ar GRT un 1 198 ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu individuālās vajadzības
- Sniegti sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi 2 100 cilvēkiem ar GRT un 2 100 bērniem ar FT
- Patstāvīgu dzīvi (ārpus ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas institūcijām) uzsākuši 700 cilvēki ar GRT
- No 1799 līdz 720 samazinājies bērnu skaits institucionālajā aprūpē
- Slēgšanai atbilstīgas un slēgtas 3 VSAC filiāles

- Izveidotas 2 100 sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu vietas cilvēkiem ar GRT
- Izveidotas 654 pakalpojumu vietas bērnu aprūpei ģimeniskā vidē
- Līdz 26%-45% palielināts to cilvēku ar GRT īpatsvars, kas dzīvo ārpus institūcijas un kam pieejami sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi

- Sniegti sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi 1 300 bērniem ar FT

PROBLĒMAS/IZAICINĀJUMI:

- Pašvaldību neziņa par VK aizdevumiem, sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu infrastruktūras izveides reālajām izmaksām, administratīvi teritoriālo reformu u.c.)
- Liels pieprasījums pēc sociālās aprūpes pakalpojuma bērniem ar FT; nepietiekams atbalsts bērnu ar FT sociālai rehabilitācijai; pakalpojumu sniedzēju neieinteresētības dēļ netiek sniegts atelpas brīža pakalpojums personām ar GRT
- Sabiedrības aizspriedumi un informācijas trūkums par DI, pretestība DI politikai

RISINĀJUMI:

- 01.10.2019. MK izskatīts informatīvais ziņojums, ar kuru pašvaldību aizņēmumiem DI ERAF projektu īstenošanai noteikta prioritāra kārtība
- 11.10.2019. MK izskatīts FM informatīvais ziņojums, ar kuru DI ERAF projektu īstenošanai novirzīts papildu finansējums 10 383 676 EUR apmērā, lai daļēji kompensētu nepietiekamo finansējumu DI plānos noteikto infrastruktūras risinājumu īstenošanai
- 11.10.2019. MK izskatīts FM informatīvais ziņojums, ar kuru DI ESF finansējumu plānots palielināt par 7 437 653 EUR, kā rezultātā: tiks nodrošināts pakalpojums papildu 170 bērniem ar FT, tiks palielināts sociālās rehabilitācijas pakalpojuma bērniem ar FT sniegšanas reizu skaits līdz 100 reizēm, tiks tuvinātas atelpas brīža pakalpojuma personām ar GRT izmaksas reālajām izmaksām, kas rodas pakalpojuma sniedzējiem
- Sabiedrības, pašvaldību, pakalpojumu sniedzēju, mērķa grupu un viņu interešu pārstāvju informēšanas un izglītošanas pasākumu turpināšana par DI politiku un tās praktiskajiem ieviešanas nosacījumiem

SEKAS/RISKS:

Neskaidrības un investīciju atlikšana kavē mērķa grupām saņemt pakalpojumus, kas palielina risku zaudēt daļu ESF finansējuma

Īstenošanas ilgums no 2016. līdz 2023. gadam

PROJEKTU ĪSTENOŠANA:

PAVEIKTS

- Izveidota partnerība ar 115 pašvaldībām
- Izvērtētas 2 122 cilvēku ar GRT, 2 015 bērnu ar FT un 1 128 ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu individuālās vajadzības
- Izstrādāti un apstiprināti 5 plānošanas reģionu DI plāni
- Slēgšanai atbilstīgas 3 VSAC filiāles, no tām slēgtas 2

PROCESĀ/PLĀNOTS

- Uzsākta sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšana 415 cilvēkiem ar GRT, 968 bērniem ar FT un 388 likumiskajiem pārstāvjiem
- Turpinās sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi
- Sociālo mentoru piesaiste un VSAC klientu sagatavošana patstāvīgai dzīvei

Projektu īstenošanas ilgums līdz 31.12.2023.

Īstenošanas ilgums no 2019. līdz 2022. gadam

PROJEKTU ATLASE:

PAVEIKTS

- Izsludināta projektu iesniegumu atlase: -8 lielo pilsētu pašvaldībās (1. kārtā) -5 plānošanas reģionos (2. kārtā)
- Iesnēgti 73 no 80 projektu iesniegumiem (no dalības izstājušās 7 pašvaldības- Dundagas, Apes, Stopiņu, Riebiņu, Ropažu, Aglonas un Dagdas novads), noslēgti 36 līgumi par projektu īstenošanu, apstiprināti 11 projektu iesniegumi

PROCESĀ/PLĀNOTS

- 26 pašvaldību projektu iesniegumu vērtēšana
- Iepirkumu organizēšana sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu infrastruktūras izveidei

Projektu īstenošanas (sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu infrastruktūras izveide) ilgums ir individuāls, nepārsniedzot 31.12.2022.

Īstenošanas ilgums no 2019. līdz 2023. gadam

PROJEKTU ATLASE:

PAVEIKTS

- Noslēgusies 1.uzsaukuma projektu atlase (iesniegti 16 projekti, no tiem 14 projekti apstiprināti)
- Noslēgti līgumi par 14 projektu īstenošanu sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšanai 547 bērniem ar FT (kopējais finansējums - 1 852 659 EUR)
- Veikti projektu atlases kritēriju grozījumi

PROCESĀ/PLĀNOTS

- Uzsākta sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšana 547 bērniem ar FT
- MKN grozījumu saskaņošana
- 2.uzsaukuma projektu iesniegumu atlases organizēšana 2019. gada decembrī (pieejamais atlikums 3 114 304 EUR)

Projektu īstenošanas (sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšana) ilgums individuāls, nepārsniedzot 18 mēnešus